

№2 (60)
2020

Құрылтайшы және баспагер:
«Қазақстан Республикасының
Заңнама және құқықтық
ақпарат институты» ШЖҚ РМК
2006 жылдан бастап шығады
Журналдың материалдары
www.zqai.kz

сайтында орналастырылған
Заң ғылымдары бойынша диссертациялардың
негізгі ғылыми нәтижелерін жариялауға
арналған басылымдар тізіліміне енгізілген
(ҚР БҒМ БҒСБК 30.05.2013 ж.
№894 бұйрығы)

Редакциялық кеңес құрамы

Сәріпбеков Р.Қ. (Нұр-Сұлтан, Қазақстан) –
(төраға)
Абайділдин Е.М. – з.ғ.д. (Нұр-Сұлтан,
Қазақстан)
Абызов Р.М. – з.ғ.д. (Мәскеу, Ресей)
Белых В.С. – з.ғ.д. (Екатеринбург, Ресей)
Губин Е.П. – з.ғ.д. (Мәскеу, Ресей)
Мельник Р.С. – з.ғ.д. (Киев, Украина)
Моисеев А.А. – з.ғ.д. (Мәскеу, Ресей)
Муромцев Г.Н. – з.ғ.д. (Мәскеу, Ресей)
Рахметов С.М. – з.ғ.д. (Нұр-Сұлтан,
Қазақстан)
Малиновский В.А. – з.ғ.д. (Нұр-Сұлтан,
Қазақстан)
Унзила Шапақ – з.ғ.д. (Нұр-Сұлтан,
Қазақстан)

Бас редактор

Дүйсенов Е.А. – з.ғ.к.

Редакциялық алқа құрамы

Азер Алиев – PhD (Киль, Германия)
Айымбетов М.А. – ҚР еңбек сіңірген
мәдениет қайраткері (Нұр-Сұлтан,
Қазақстан)
Байниязова З.С. – з.ғ.к. (Саратов, Ресей)
Қазбаева Ә.Г. – з.ғ.к. (Нұр-Сұлтан,
Қазақстан)
Казиев З.Г. – з.ғ.к. (Нұр-Сұлтан, Қазақстан)
Қайырбаева Л.К. – PhD (Нұр-Сұлтан,
Қазақстан)
Киязова А.Ж. – (Нұр-Сұлтан, Қазақстан)
Коньк В.Т. – з.ғ.к. (Нұр-Сұлтан, Қазақстан)
Құлжабаева Ж.О. – з.ғ.к. (Нұр-Сұлтан,
Қазақстан)
Нұрғазин Б.Қ. – з.ғ.к. (Нұр-Сұлтан,
Қазақстан)
Нұрмағамбетов Р.Г. – PhD (Челябинск,
Ресей)
Примашев Н.М. – з.ғ.к. (Нұр-Сұлтан,
Қазақстан)
Рахымбердин К.Х. – з.ғ.д. (Өскемен,
Қазақстан)
Тегізбекова Ж.Ч. – з.ғ.к. (Бишкек, Қырғызстан)

Журнал редакциясы

Джамбуршин К.А.
Колтубаева Г.Б.
Ерлешева Д.Т.
Жұмагелдина Б.Ж.
Байленова А.Қ.
тел.: 8 (7172) 26-61-29

Қазақстан Республикасы Ақпарат
және коммуникациялар министрлігі
Ақпарат комитетінің
БАҚ есепке қою туралы куәлігі
№ 17761-Ж. 25.06.2019 ж.
(Алашқой есепке қою кезі
№6592-Ж. 07.09.2005 ж.)

Мекен-жайы:

Қазақстан Республикасы, 010000,
Нұр-Сұлтан қ., Д. Қонаев к., 12/1
«Сулы-жасыл желек» БО
тел.: 8 (7172) 57-03-42

www.zqai.kz

E-mail: instzak-kz@mail.ru
institutzakonodatstva@gmail.com

Qazaqstan Respýblıkasy Zańnama jáne quyqytyq aqparat institýtynyń

JARSHYSY

gylymi-quyqytyq jýrnal

Редакция бағанасы

Конституциялық және әкімшілік құқық

- Б.Қ. НҰРҒАЗИНОВ, Л.Т. ЖАНҰЗАҚОВА Қазақстан Республи-
касы Конституциясының қазақстандық қоғамның тұрақтылығы мен да-
муын қамтамасыз етудегі рөлі 11
- Л.Т. ЖАНҰЗАҚОВА Мемлекеттік органдардың функциялары, құ-
зыреті мен өкілеттіктерінің арақатынасы туралы 19
- В.И. МАЙОРОВ (Тюмень қ., РФ), П.В. ВОЛОШИН Жол қозғалы-
сы қауіпсіздігін арттырудағы әлеуметтік жарнаманың рөлі 25
- Н. СӘУЛЕН Әкімшілік рәсімдер және әкімшілік сот ісін жүргізу
қағидаттарының ерекшеліктері 30

Азаматтық және азаматтық-процестік құқық

- Р.Қ. СӘРПЕКОВ, Ә. АРЫСТАН Қазақстан Республикасында қа-
рыз еңбегі институтын енгізу перспективалары 37
- А.Ж. КИЯЗОВА Өзін-өзі реттеу институты Қазақстан Республика-
сындағы кәсіпкерлік қызметті реттеу түрі ретінде 47
- Г.А. АЛИХАНОВА, Е.В. НЕСТЕРОВА Мемлекеттік тұрғын үй қо-
рынан жалға алушыға және оның отбасы мүшелеріне берілген тұрғын
үйге құқықтардың пайда болуы мен тоқтатылуының кейбір мәселелері 56
- К.М. ИЛЬЯСОВА Қазақстан Республикасының заңнамасы бой-
ынша төрелікте даудың мәніне қолданылатын құқықты анықтау кейбір
мәселелері 70
- Г.Е. ӘБДІРАСҰЛОВА Краудфандинг ерекшелігі және оны Қа-
зақстан Республикасында құқықтық реттеу перспективалары 78
- М.А. АДАМ, С.А. САРИНА Қазақстан Республикасының әкімшілік
әділет саласындағы салық рәсімдерінің мазмұны мен мәні 86

Қылмыстық құқық және қылмыстық процесс

- А.Н. АХПАНОВ, С.А. АДИЛОВ, А.Л. ХАН Қазақстандық қылмы-
стық процесте дәлелдеу құқығының нормаларын түсіндіру мәселелері 93
- Г.А. ҚУАНАЛИЕВА, Н. СӘУЛЕН, Г.Н. РАХИМОВА Қылмыстық
құқық қағидаттарын заңнамалық реттеудің кейбір мәселелері 100
- К.Е. ИСМАҒҰЛОВ, А.К. ҚҰРМАНОВА, Д.С. ҚАЖМҰРАТОВА
Экологиялық құқық бұзушылық субъектісін айқындаудың кейбір мәсе-
лелері 109
- В.Н. ПЛЕТЕНЕЦ (Днепр қ., Украина) Компьютерлік ақпараттың
қауіпсіздігін қамтамасыз ету тергеп-тексеруге қарсы іс-қимылдың ал-
дын алу тәсілі ретінде 115

Халықаралық құқық және салыстырмалы құқықтану

- В.Х. СЕЙТИМОВА Халықаралық азаматтық қызмет мәселелері
бойынша халықаралық сот талқылауының қағидаттары мен стандартта-
ры: салыстырмалы-құқықтық талдау 123
- Ж.Т. ТІЛЕМБАЕВА Кәсіптік одақтар туралы ұлттық заңнаманы
бірлестіктердегі кәсіподаққа мүшелік мәселелері бойынша ХЕҰ-ның
№ 87 конвенциясының нормаларымен үйлестіру 132
- Е.А. БУРИБАЕВ, Ж.А. ХАМЗИНА, Б.Х. КӨШПЕНБЕТОВ Жұ-
мыспен қамту саласындағы кемсітушілікке тыйым салу стандарттары:
Қазақстанда имплементациялау болашағы 144

У.Е. КУДИЯРОВА Қазақстан Республикасының қолданысындағы өсиет бойынша нормаларды шет мемлекеттердегі өсиет бойынша нормалармен салыстырмалы талдау.....	152
Б.А. ТАЙТОРИНА, Л.Б. БОГАТЫРЕВА, Г.Т. БАЙСАЛОВА Денсаулық сақтауды ұйымдастырудың заманауи модельдері: құқықтық реттеу проблемалары.....	157

Құқықтық мониторинг

Ә.Ғ. ҚАЗБАЕВА, Н.Н. ОМАРОВА «Қазақстан Республикасының химиялық өнімінің қауіпсіздігі туралы» заңының құқықтық мониторинг нәтижелері.....	167
М.И. ДЯЧУК, А.У. ҚАЛИЕВА Қазақстан Республикасында еңбек дауларының ведомстволық бағыныстылығы мен соттылығы туралы мәселеге орай.....	177
А.Е. БЕКТЕНОВ Қазақстан Республикасында сақтандыру төлемдеріне кепілдік беру сақтандыру нарығының тұрақтылығын қамтамасыз ету құралы ретінде.....	186

Мемлекеттік тілдегі заңшығармашылық практикасынан

Н.М. ПРИМАШЕВ Ғылыми лингвистикалық сараптаманың ұйымдастырушылық-құқықтық негіздерін жетілдірудің кейбір бағыттары.....	195
Н.А. НҮРБАЕВА Заң техникасы – заң жобаларын сапалы дайындау құралы.....	200

Жас ғалым мінбері

Т.В. КЛИМОВА Қазақстандағы қоғамдық қызығушылығы бар ұйымдар қызметіндегі ашықтық пен айқындық қағидаттары.....	206
Ж.К. ЖЕТІБАЕВ Мәмілелер жасау кезінде ақпараттық-коммуникациялық технологияларды пайдалану тиімділігі.....	215
Д.А. ГОНЧАРОВА (Минск қ., Беларусь Республикасы) Құқықтың ақпараттық функциясын іске асыру механизмі.....	221
М.Қ. ЖҰРЫНОВА ЕАЭО-да еңбек қызметін еркін жүзеге асыруды талдау.....	228
Е.А. АСАБАЕВ Мемлекеттік-жекешелік әріптестік жобаларының операциялық шығындарын өтеу механизмін жетілдіру.....	235
М.К. ЕРЖАНОВА Банктік шарттардағы ашықтық қағидаты.....	241

Ғылыми өмір хроникасы

Қазақстан Республикасы Заңнама және құқықтық ақпарат институтының меморандумдары мен келісімдері.....	248
«Қазақстан Республикасының 1995 жылғы Конституциясы және оның мемлекет пен қоғамның дамуындағы маңызы» (Шәйкенов оқулары) атты Халықаралық ғылыми-практикалық конференция туралы ақпараттық хабарлама, Ақтөбе қ., 2020 жылғы 27-28 ақпан.....	252

«Жаршының» архивтік беттері

А.Ғ. ҚАЗБАЕВА Қазақстан Республикасында қала құрылысы заңнамасын кодификациялаудың теориялық аспектілері (ҚР ЗИ Жаршысы, №4(24)-2011 ж. - 33-36 б.).....	256
А.Қ. ЖАҚСЫЛЫҚОВА з.ғ.к. А.Ғ. Қазбаеваның «Қазақстан Республикасында қала құрылысы заңнамасын кодификациялаудың теориялық аспектілері» ғылыми жарияланымна қайта оралғанда.....	260

Библиография

Д.Б. Гороховтың, А.А. Каширкинаның, А.Н. Морозовтың және басқалардың ғылыми-практикалық құралына рецензия; жауапты ред. А.В. Павлушкин «Механизм правового мониторинга». - М.: Институт законодательства и сравнительного правоведения при Правительстве РФ, 2012. - 160 б.....	263
---	-----

Даналық ойлар

.....	266
-------	-----

**№2 (60)
2020**

Учредитель и издатель:
РГП на ПХВ «Институт законодательства
и правовой информации Республики
Казахстан»

Издается с 2006 года
Все материалы журнала размещаются на
сайте www.zqai.kz

Включен в перечень изданий
для публикации основных научных
результатов диссертаций
по юридическим наукам
(Приказ ККСОН МОН РК №894
от 30.05.2013 г.)

Состав Редакционного совета
Сарпиев Р.К. (Нур-Султан, Казахстан) –
(председатель)
Абайдылинов Е.М. – д.ю.н. (Нур-
Султан, Казахстан)
Абызов Р.М. – д.ю.н. (Москва, Россия)
Белых В.С. – д.ю.н. (Екатеринбург, Россия)
Губин Е.П. – д.ю.н. (Москва, Россия)
Мельник Р.С. – д.ю.н. (Киев, Украина)
Моисеев А.А. – д.ю.н. (Москва, Россия)
Муромцев Г.И. – д.ю.н. (Москва, Россия)
Рахметов С.М. – д.ю.н. (Нур-Султан,
Казахстан)
Малиновский В.А. – д.ю.н. (Нур-
Султан, Казахстан)
Унзила Шапак – д.ю.н. (Нур-Султан,
Казахстан)

Главный редактор
Дюсенов Е.А. – к.ю.н.

Состав Редакционной коллегии
Азер Алиев – PhD (Киль, Германия)
Айымбетов М.А. – заслуженный деятель
культуры РК (Нур-Султан, Казахстан)
Байниязова З.С. – к.ю.н. (Саратов, Россия)
Казбаева А.Г. – к.ю.н. (Нур-Султан, Казах-
стан)
Казиев З.Г. – к.ю.н. (Нур-Султан, Казахстан)
Каирбаева Л.К. – PhD (Нур-Султан, Казах-
стан)
Князова А.Ж. – (Нур-Султан, Казахстан)
Конусова В.Т. – к.ю.н. (Нур-Султан, Казах-
стан)
Кулжабаева Ж.О. – к.ю.н. (Нур-
Султан, Казахстан)
Нургазинов Б.К. – к.ю.н. (Нур-Султан,
Казахстан)
Нурмагамбетов Р.Г. – PhD (Челябинск,
Россия)
Примашев Н.М. – к.ю.н. (Нур-Султан,
Казахстан)
Рахимбердин К.Х. – д.ю.н. (Усть-Камен-
огорск, Казахстан)
Тегизбекова Ж.Ч. – к.ю.н. (Бишкек,
Кыргызстан)

Редакция журнала
Джамбуллин К.А.
Колтубаева Г.Б.
Ердешева Д.Т.
Жумагелдина Б.Ж.
Байленова А.К.
тел.: 8 (7172) 26-61-29

Свидетельство о постановке
на учет СМН № 17761-Ж
от 25.06.2019 г. Комитета информации
Министерства информации и коммуникаций
Республики Казахстан
(Первичная постановка на учет
№6592-Ж. 07.09.2005 г.)

Адрес:
Республика Казахстан, 010000,
г. Нур-Султан, ул. Д. Конаева, 12/1
БЦ «На Водно-зеленом бульваре»
тел.: 8 (7172) 57-03-42
www.zqai.kz
E-mail: instzak-kz@mail.ru
institutzakonodatelstva@gmail.com

ВЕСТНИК

Института законодательства и правовой информации Республики Казахстан

научно-правовой журнал

Колонка редакции.....8

Конституционное и административное право

- Б.К. НУРГАЗИНОВ, Л.Т. ЖАНУЗАКОВА** Роль Конституции Ре-
спублики Казахстан в обеспечении стабильности и развитии казахстан-
ского общества.....11
- Л.Т. ЖАНУЗАКОВА** О соотношении функций, компетенции и пол-
номочий государственных органов.....19
- В.И. МАЙОРОВ** (г. Тюмень, РФ), **П.В. ВОЛОШИН** Роль социаль-
ной рекламы в повышении безопасности дорожного движения.....25
- Н. САУЛЕН** Особенности принципов административных процедур
и административного судопроизводства.....30

Гражданское и гражданско-процессуальное право

- Р.К. САРПЕКОВ, А. АРЫСТАН** Перспективы внедрения института
заемного труда в Республике Казахстан.....37
- А.Ж. КИЯЗОВА** Институт саморегулирования как вид регулирова-
ния предпринимательской деятельности в Республике Казахстан.....47
- Г.А. АЛИХАНОВА, Е.В. НЕСТЕРОВА** Некоторые проблемы воз-
никновения и прекращения прав на жилище, предоставленное нанимате-
лю и членам его семьи из государственного жилищного фонда.....56
- К.М. ИЛЬЯСОВА** Некоторые вопросы определения права, приме-
нимого к существу спора, в арбитраже по законодательству Республики
Казахстан.....70
- Г.Э. АБДРАСУЛОВА** Специфика краудфандинга и перспективы его
правового регулирования в Республике Казахстан.....78
- М. АДАМ, С.А. САРИНА** Содержание и сущность налоговых про-
цедур в сфере административной юстиции Республики Казахстан.....86

Уголовное право и уголовный процесс

- А.Н. АХПАНОВ, С.А. АДИЛОВ, А.Л. ХАН** Проблемы толкования
норм доказательственного права в казахстанском уголовном процессе.....93
- Г.А. КУНАЛИЕВА, Н. САУЛЕН, Г.Н. РАХИМОВА** Некоторые
проблемы законодательной регламентации принципов уголовного права.....100
- К.Е. ИСМАГУЛОВ, А.К. КУРМАНОВА, Д.С. КАЖМУРАТОВА**
Некоторые вопросы определения субъекта экологических правонаруше-
ний.....109
- В.Н. ПЛЕТЕНЕЦ** (г. Днепр, Украина) Обеспечение безопасности
компьютерной информации, как способ упреждения противодействия
расследованию.....115

Международное право и сравнительное правоведение

- В.Х. СЕЙТИМОВА** Принципы и стандарты международного судеб-
ного разбирательства по вопросам международной гражданской службы:
сравнительно-правовой анализ.....123
- Ж.Т. ТЛЕМБАЕВА** О гармонизации национального законодатель-
ства о профессиональных союзах с нормами Конвенции МОТ № 87 в во-
просах членства профсоюзов в объединениях.....132
- Е.А. БУРИБАЕВ, Ж.А. ХАМЗИНА, Б.Х. КОШПЕНБЕТОВ** Стан-
дарты запрещения дискриминации в сфере занятости: перспективы им-
плементации в Казахстане.....144

У.Е. КУДИЯРОВА Сравнительный анализ действующих в Республике Казахстан норм о завещании с нормами о завещании в зарубежных государствах.....	152
Б.А. ТАЙТОРИНА, Л.Б. БОГАТЫРЕВА, Г.Т. БАЙСАЛОВА Современные модели организации здравоохранения: проблемы правового регулирования.....	157

Правовой мониторинг

А.Г. КАЗБАЕВА, Н.Н. ОМАРОВА Результаты правового мониторинга Закона Республики Казахстан «О безопасности химической продукции».....	167
М.И. ДЯЧУК, А.У. КАЛИЕВА К вопросу о ведомственной подчиненности и подсудности трудовых споров в Республике Казахстан.....	177
А.Е. БЕКТЕНОВ Гарантирование страховых выплат в Республике Казахстан как инструмент обеспечения стабильности страхового рынка.....	186

Из практики законодательства на государственном языке

Н.М. ПРИМАШЕВ Некоторые направления совершенствования организационно-правовой основы научной лингвистической экспертизы.....	195
Н.А. НУРБАЕВА Юридическая техника - инструмент качественной подготовки проектов законов.....	200

Трибуна молодого ученого

Т.В. КЛИМОВА Принципы открытости и прозрачности в деятельности организаций публичного интереса в Казахстане.....	206
Ж.К. ЖЕТИБАЕВ Эффективность использования информационно-коммуникационных технологий при заключении сделок.....	215
Д.А. ГОНЧАРОВА (г. Минск, Республика Беларусь) Механизм реализации информационной функции права.....	221
М.К. ЖУРУНОВА Анализ свободного осуществления трудовой деятельности в ЕАЭС.....	228
Е.А. АСАБАЕВ Совершенствование механизма компенсации операционных затрат проектов государственно-частного партнерства.....	235
М.К. ЕРЖАНОВА Принцип прозрачности в банковских договорах.....	241

Хроника научной жизни

Меморандумы и соглашения Института законодательства и правовой информации Республики Казахстан.....	249
Информационное сообщение о международной научно-практической конференции на тему «Конституция Республики Казахстан 1995 года и ее значение в развитии государства и общества» (Шайкеновские чтения), г. Актобе, 27-28 февраля 2020 года.....	253

Архивные страницы «Вестника»

А.Г. КАЗБАЕВА Теоретические аспекты кодификации градостроительного законодательства в Республике Казахстан (статья в Вестнике ИЗ РК, №4(24)-2011г. - С. 33-36).....	256
А.К. ЖАКСЫЛЫКОВА Возвращаясь к научной публикации к.ю.н. А.Г. Казбаевой «Теоретические аспекты кодификации градостроительного законодательства в Республике Казахстан».....	260

Библиография

Рецензия на научно-практическое пособие Горохова Д.Б., Каширкиной А.А., Морозова А.Н. и др.; ответ.ред. А.В. Павлушкин «Механизм правового мониторинга». - М.: Институт законодательства и сравнительного правоведения при Правительстве РФ, 2012. - 160 с.....	263
---	-----

Мудрые мысли	266
---------------------------	-----

№2 (60)
2020

Founder and publisher:
RSE on the REM «Institute
of Legislation and Legal information
of the Republic of Kazakhstan»
Published since 2006
All journal materials are placed
on the website
www.zqai.kz
Included in the list of publications of basic
scientific results of dissertations on legal
sciences (Order CCES MES RK №894 from
05.30.2013)

Editorial Council members
Sarpekov R.K. (Nur-Sultan, Kazakhstan) –
(Chairman)
Abaydeldinov E.M. – d.j.s. (Nur-Sultan,
Kazakhstan)
Abyzov R.M. – d.j.s. (Moscow, Russian)
Belih V.S. – d.j.s. (Ekaterinburg, Russian)
Gubin E.P. – d.j.s. (Moscow, Russian)
Melnik R.S. – d.j.s. (Kiev, Ukraine)
Moiseev A.A. – d.j.s. (Moscow, Russian)
Muromcev G.I. – d.j.s. (Moscow, Russian)
Rahmetov S.M. – d.j.s. (Nur-Sultan, Kazakh-
stan)
Malinovskiy V.A. – d.j.s. (Nur-Sultan, Kazakh-
stan)
Unzila Shapak – d.j.s. (Nur-Sultan, Kazakhstan)
Chief Editor
Dyussenov Ye.A. – c.j.s.

Editorial Board members
Azer Aliyev – PhD (Kiel, Germany)
Aiyembetov M.A. – Honored Worker of Culture
of Kazakhstan, (Nur-Sultan, Kazakhstan)
Bainiyazova Z.S. – c.j.s. (Saratov, Russian)
Kazbayeva A.G. – c.j.s. (Nur-Sultan, Kazakh-
stan)
Kazyev Z.G. – c.j.s. (Nur-Sultan, Kazakhstan)
Kairbaeva L.K. – PhD (Nur-Sultan, Kazakh-
stan)
Kiyazova A.Zh. – (Nur-Sultan, Kazakhstan)
Konusova V.T. – c.j.s. (Nur-Sultan, Kazakhstan)
Kulzhabayeva Zh.O. – c.j.s. (Nur-Sultan,
Kazakhstan)
Nurgazinov B.K. – c.j.s. (Nur-Sultan, Kazakh-
stan)
Nurmagambetov R.G. – PhD
(Chelyabinsk, Russian)
Primashev N.M. – c.j.s. (Nur-Sultan, Kazakh-
stan)
Rakhimberdin K.H. – d.j.s. (Ust-Kamenogorsk,
Kazakhstan)
Tegizbekova Zh.Ch. – c.j.s. (Bishkek, Kyr-
gystan)

The editorial staff
Dzhamburshin K.A.
Koltubayeva G.B.
Yerdesheva D.T.
Zhumageldina B.Zh.
Bailenova A.K.
tel.: 8 (7172) 26-61-29

The certificate of registration of mass media
№17761-G from 25.06.2019 from
the Information Committee of the Ministry
of Information and Communications
of the Republic of Kazakhstan
(Number and date of primary registration №6592-
Zh.07.09.2005.)

Address:
The Republic of Kazakhstan,
010000, Nur-Sultan, D. Konaev str., 12/1
BC «On the water-green boulevard»
tel.: 8(7172) 57-03-42
www.zqai.kz
e-mail: instzak-kz@mail.ru
institutzakonodatelstva@gmail.com

Bulletin of Institute of Legislation and Legal Information of the Republic of Kazakhstan

JARSHYSY

scientific and legal journal

Editorial.....9

Constitutional and Administrative Law

- B.K. NURGAZINOV, L.T. ZHANUZAKOVA** The role of the
Constitution of the Republic of Kazakhstan in ensuring the stability and
development of Kazakhstan's society.....11
L.T. ZHANUZAKOVA About correlation of functions, competence and
powers of state bodies.....19
V.I. MAYOROV (Tumen, RF), **P.V. VOLOSHIN** Role of social
advertising in improving road safety.....25
N. SAULEN Peculiarities of principles of administrative procedures and
administrative legal proceedings.....30

Civil and Civil Procedure Law

- R.K. SARPEKOV, A. ARYSTAN** Prospects for the implementation of
the institute of contingent labor in the Republic of Kazakhstan.....37
A.Zh. KIYAZOVA Self-regulation institute as a type of regulation of
entrepreneurial activities in the Republic of Kazakhstan.....47
C.A. ALIKHANOVA, E.V. NESTEROVA Some problems of
appearance and termination of the right to housing provided to the tenant and
members of his family from the state housing fund.....56
K.M. ILYASOVA Some issues of determining the law applicable to
the merits of the dispute in arbitration under the laws of the Republic of
Kazakhstan.....70
G.E. ABDRASSULOVA Specifics of crowdfunding and prospects for
its legal regulation in the Republic of Kazakhstan.....78
M.F. ADAM, S.A. SARINA The content and essence of tax procedures
in the field of administrative justice of the Republic of Kazakhstan.....86

Criminal law and Criminal procedure

- A.N. AKHPANOV, S.A. ADILOV, A.L. KHAN** Problems of
interpretation of norms of evidence law in the Kazakhstan criminal procedure.....93
G.A. KUINALIYEVA, N. SAULEN, G.N. RAKHIMOVA Some
problems of legislative regulation of principles of criminal law.....100
K.YE. ISMAGULOV, A.K. KURMANOVA, D.S. KAZHMURATOVA
Some issues of determining the subject of environmental offenses.....109
V.N. PLETENETS (Dnepr, Ukraine) Ensuring the security of computer
information as a remedy of prediction of actions against investigation.....115

International law and Comparative law

- V.KH. SEITIMOVA** Principles and standards of international judicial
proceedings as regards to international civil service: comparative legal
analysis.....123
ZH.U. TLEMBAYEVA On the harmonization of national legislation on
trade unions with the rules of ILO convention No. 87 on membership of trade
union in associations.....132
YE.A. BURIBAYEV, ZH.A. KHAMZINA, B.KH. KOSHPENBETOV
Standards for the prohibition of discrimination in employment: prospects for
implementation in Kazakhstan.....144
U.YE. KUDIYAROVA Comparative analysis of the operating rule of the
Republic of Kazakhstan on will with the norms of will in foreign states.....152

CONTENT

B.A. TAITORINA, L.B. BOGATYREVA, G.T. BAISALOVA Modern models of health care organization: problems of legal regulation.....	157
Legal monitoring	
A.G. KAZBAYEVA, N.N. OMAROVA Results of legal monitoring of the law of the Republic of Kazakhstan «On safety of chemical products».....	167
M.I. DYACHUK, A.U. KALIYEVA On the issue of departmental subordination and jurisdiction of labor disputes in the Republic of Kazakhstan.....	177
A.YE. BEKTENOV Guaranteeing the insurance payments in the Republic of Kazakhstan as a tool for ensuring the stability of the insurance market.....	186
From the lawmaking practice in the official language	
N.M. PRIMASHEV Some directions of improvement of the organizational and legal basis of scientific linguistic examination.....	195
N.A. NURBAYEVA Legal technique – a tool for high-quality preparation of draft laws.....	200
Young researcher's tribune	
T.V. KLIMOVA Principles of openness and transparency in the activities of public interest organizations in Kazakhstan.....	206
ZH.K. ZHETIBAYEV Efficiency of use of information and communication technologies in concluding transactions.....	215
D.A. GONCHAROVA (Minsk, Republic of Belarus) Mechanism of realisation of the information function of law.....	221
M.K. ZHURUNOVA Analysis of free carrying out labor activities in the EAEU.....	228
YE.A. ASSABAYEV Improving the mechanism for compensating operating costs of state-private partnership projects.....	235
M.K. YERZHANOVA Principle of transparency in banking contracts.....	241
The Chronicle of Scientific Life	
Memorandums and agreements of the Institute of legislation and legal information of the Republic of Kazakhstan.....	250
Information note about the international scientific and practical conference on «The Constitution of the Republic of Kazakhstan of 1995 and its importance in the development of the state and society» (Shaikenov readings), Aktobe, on February 27-28, 2020.....	254
The archive pages of the«Bulletin»	
A.G. KAZBAYEVA Theoretical aspects of codification of town-planning legislation in the Republic of Kazakhstan (the article in “Bulletin” of IL of RK, No.4(24)-2011. - P. 33-36).....	256
A.K. ZHAKSYLYKOVA Returning back to scientific publication of the c.l.s. A.G. Kazbayeva «Theoretical aspects of codification of town-planning legislation in the Republic of Kazakhstan».....	260
Bibliography	
Review on the scientific and practical manual of Gorokhova D.B., Kashirkina A.A., Morozova A.N. etc.; editor-in-chief. A.V. Pavlushkin “The mechanism of legal monitoring” - M.: Institute of Legislation and Comparative Law under the Government of the Russian Federation, 2012. - 160 p.....	263
Wise thoughts	266

REFERENCES

1. Rooth D. O. et al. Evidence of Unequal Treatment in Hiring against Obese Applicants: A Field Experiment. – Institute of Labor Economics (IZA), 2007. – №. 2775.
2. Roberts J. L. Healthism and the Law of Employment Discrimination // Iowa L. Rev. – 2013. – T. 99. – P. 571; Tomkowicz S. M., Lessack S. K. Where There's Smoke: Employer Policies on Smoking // Employee Relations Law Journal. – 2006. – T. 32. – №. 3. – P. 48; Zgrodnic A. H. Smoking Discrimination: Invading an Individual's Right to Privacy in the Home and Outside the Workplace // Ohio NUL Rev. – 1994. – T. 21. – P. 1227.
3. Walker A. Combating age discrimination at the workplace // Experimental Aging Research. – 1999. – T. 25. – №. 4. – P. 367-376; Ghosheh N. Age discrimination and older workers: Theory and legislation in comparative context // Conditions of work and employment series. – 2008. – №. 20; Foster L., Walker A. Gender and active ageing in Europe // European Journal of Ageing. – 2013. – T. 10. – №. 1. – P. 3-10.
4. Hoynes H., Miller D. L., Schaller J. Who suffers during recessions? // Journal of Economic perspectives. – 2012. – T. 26. – №. 3. – P. 27-48.
5. Pager D. The use of field experiments for studies of employment discrimination: Contributions, critiques, and directions for the future // The Annals of the American Academy of Political and Social Science. – 2007. – T. 609. – №. 1. – P. 104-133.
6. Hegewisch A., Gornick J. C. The impact of work-family policies on women's employment: a review of research from OECD countries // Community, Work & Family. – 2011. – T. 14. – №. 2. – P. 119-138; Jütting J. P. et al. Measuring gender (in) equality: The OECD gender, institutions and development data base // Journal of Human Development. – 2008. – T. 9. – №. 1. – P. 65-86.

УДК 347.67

ҚАЗАҚСТАН РЕСПУБЛИКАСЫНЫҢ ҚОЛДАНЫСЫНДАҒЫ ӨСИЕТ БОЙЫНША НОРМАЛАРДЫ ШЕТ МЕМЛЕКЕТТЕРДЕГІ ӨСИЕТ БОЙЫНША НОРМАЛАРМЕН САЛЫСТЫРМАЛЫ ТАЛДАУ

Ұлбала Ерзатқызы Кудиярова

«M.S. Narikbaev atyndaғы KAZGUU Universiteti» АҚ, жеке құқық
департаментінің доценті, з.ғ.к., Қазақстан Республикасы,
Нұр-Сұлтан қ., e-mail: y_kudiyarova@kazguu.kz

Түйін сөздер: өсиет; ерлі-зайыптылардың бірлесіп жазған өсиеттері; біржақты мәміле; өсиетке қатысты бірнеше тұлғалардың ерік білдіруі; өзара өсиет; өсиеттік бас тарту; ортақ өсиет.

Аннотация. Бұл мақалада шет мемлекеттің, нақты Германия, Англия, Америка Құрама Штаттары, Эстония, Израиль елдерінің мұрагерліктің өсиет бойынша ережелерінде екі жақты мәміле бойынша да өсиет қалдыра алатыны қарастырылған. Олар бірнеше терминдермен аталады. Атап айтқанда: «Бірлесіп жазатын өсиет» терминімен қатар «ортақ өсиет», «өзара өсиет», «қарама-қарсы өсиет» терминдері қолданылады. Және олардың құқықтық табиғатымен, тәртібі мен ережелері, өзгертілулері мен тоқталу тәртіптері зерттелінген. Және бұл мақалада өсиетті бірлесіп жазатын ерлі-зайыптылар өзара келісе отырып, осы өсиеттің бірнеше салдарын анықтауға құқылы екені және олардың салдары мақалада қарастырылған. Германия елінде өсиет жазудың әсіресе ерлі-зайыптылардың ортақ жазатын өсиет түрі көп кездесетіні туралы да атап көрсетілген. Мақалада, сонымен қатар Англия мен Америка Құрама Штаттарында ерлі-зайыптылардың бірлесіп жазған өсиетімен қатар, және өзге де тұлғалардың арасында өзара жазылатын өсиетте қарастырылатыны баяндалады. Яғни, ерлі-зайыптылардан басқа да бірнеше тұлғалар өздеріне бірнеше міндеттемелерді алатын өзара өсиет қалдыра алатыны қарастырылған. Бұған қоса, ерлі-зайыптылардың бірлесіп жазған өсиетінің тоқтатылуының екі тәсілі қарастырылған, бірі – ерлі-зайыптыларының бірінің қайтыс болғанға дейін некелерін бұзуы болса, екіншісі – ерлі-зайыптылардың бірінің өсиетін орындауы болып табылады. Және мақалада өзара тәуелді бірлескен өсиет жайлы да сөз қозғалған, мұнда өсиет қалдырушылардың өкімдері өзара, яғни ерлі-зайыптылардың біреуінің өкімінің жарамдылығы екіншісінің өкімінің жарамдылығында болады.

Сонымен қатар, осы құқықтық қатынасқа қатысты бірнеше ғалымдардың зерттеулері келтірілген. Және автор осы зерттеулерге қатысты өз пікірін білдірген. Яғни, автор бұл мақалада тұлғалардың тірі кезінде өсиеттің бірнеше түрімен өзіне тиесілі мүлікті өз ықтиярымен билік жасау өкімі туралы қарастырған. Жалпы ерлі-зайыптылардың бірлесіп жазатын өсиеті, жеке тұлғаның өзіне тиесілі мүлікке өкім жасаудың, яғни біржақты мәміле - өсиеттің және неке шартының орнын баспайтын, бірақ белгілі бір мағынада екі құжаттың қызметтерін біріктіретінін және кеңейтетінін қарастырады.

СРАВНИТЕЛЬНЫЙ АНАЛИЗ ДЕЙСТВУЮЩИХ В РЕСПУБЛИКЕ КАЗАХСТАН НОРМ О ЗАВЕЩАНИИ С НОРМАМИ О ЗАВЕЩАНИИ В ЗАРУБЕЖНЫХ ГОСУДАРСТВАХ

Кудиярова Улбала Ерзатовна

Доцент департамента частного права АО «Университет
КАЗГЮУ имени М.С. Нарикбаева», к.ю.н., г. Нур-Султан,
Республика Казахстан; e-mail: y_kudiyarova@kazguu.kz

Ключевые слова: завещание; совместное письменное завещание супругов; односторонняя сделка; воля нескольких лиц относительно завещания; взаимное завещание; отказ от завещания; общее завещание.

Аннотация. В данной статье исследованы нормы наследственного права относительно совместного завещания, регламентированные законодательствами зарубежных государств, в частности, Германии, Англии, США, Эстония, Израиль. При этом используется несколько терминов, в частности, такие термины, как «совместное завещание», «общее завещание», «взаимное завещание» и «встречное завещание», имеющие дополнительный характер. Изучены их юридическая природа, порядок и правила изменения, процедуры приостановки. В данной статье рассмотрены вопросы взаимного согласования супругами своей воли в завещании и его правовые последствия. Также автором было отмечено, что в Германии существуют различные виды общих завещаний супругов. Кроме того, отмечается, что в Англии и США, наряду с совместными завещаниями супругов, существуют завещания и между иными лицами. При этом предусматривается, что несколько лиц, помимо супругов, могут составлять взаимное завещание, принимая на себя несколько обязательств.

В работе рассмотрены способы отмены совместного завещания супругов: в одном случае - при расторжении брачного контракта до смерти супруга, в другом при осуществлении воли взаимного завещания одного из супругов. В научной статье автором рассматривается взаимозависимость совместного завещания, при которой воли завещателей являются взаимными, то есть действительность воли одного из супругов является выражением воли законности другого.

В статье приведены научные взгляды отдельных ученых, изучавших данные правоотношения. Автором проанализированы подходы указанных исследователей, им обсуждается право отдельных лиц добровольно распоряжаться своим имуществом в различных формах завещания. Общая воля супругов в завещании заключается в том, что лицо распоряжается своей собственностью посредством одностороннего соглашения, которое объединяет и расширяет функции завещания и брачного договора, но не заменяет эти два документа.

COMPARATIVE ANALYSIS OF THE OPERATING RULE OF THE REPUBLIC OF KAZAKHSTAN ON WILL WITH THE NORMS OF WILL IN FOREIGN STATES

Kudiyarova Ulbala Erzatovna

Associate Professor of the Department Of Private Law of KAZGUU
University named after M.S. Narikbaev, Candidate of Laws, Nur-Sultan,
Republic of Kazakhstan; e-mail: y_kudiyarova@kazguu.kz

Keywords: testament; joint written testament of spouses; unilateral transaction; will of several persons regarding the testament; mutual testament; cancellation of the testament; general testament.

Abstract. This article examines the norms of inheritance law regarding joint wills, regulated by the laws of foreign countries, in particular, Germany, England, USA, Estonia, Israel. They are called several terms. In particular: the terms “joint will”, “common will”, “mutual will” and “opposite will” are used in addition to the term. And their legal nature, order and rules, changes and suspension

procedures have been studied. And in this article, spouses who are co-authors will have the right to mutually agree on some of the consequences of this will and their consequences. It was also noted that in Germany there are many types of wills, especially from spouses. In a jointly created pair, and mutual will between others. In other words, it is stipulated that several persons, in addition to the spouse, can enter into a mutual will, assuming several obligations. In addition, there are two ways to suspend cohabitation of a married couple: one is the termination of the marriage contract until the death of the spouse, and the other is the execution of the team of the other couple. The article also examines the interdependent joint will in which the testator's commandments are mutual, that is, the validity of the order of one of the spouses is the legality of the other.

There are also several scholars who have explored these legal relationships. The author also presented his opinion on these studies. That is, the author discusses in this article the right of individuals to voluntarily dispose of their property in various forms of will. The joint will of the spouse in co-authorship is that a person disposes of his property, that is, a unilateral agreement that combines and extends the functions of two documents that do not replace a will and a prenuptial agreement.

Мұрагерлік мүліктік қатынастарды құқықтық реттеу конституциялық, азаматтық-құқықтық және өзге де нормативтік актілер нормасы бойынша жеке тұлға тірі кезінде өзінің мұра қалдыру мүмкіндігін және азаматтың қайтыс болған жағдайда өзіне тиесілі мүлкін өз ықтиярымен билік ету бойынша өсиет етуі, не болмаса заңды мұрагерлік бойынша мұрагерліктің жүзеге асуы, сонымен қатар осы мәселелер бойынша өзге де тұлғалардың мүлікке қол сұғуынан құқықтық қорғау тәсілдері бекітілген. Қазақстан Республикасы Конституциясының 26 бабына сәйкес: «1. Қазақстан Республикасының азаматтары заңды түрде алған қандай да болсын мүлкін жеке меншігінде ұстай алады.

2. Меншік, оның ішінде мұрагерлік құқығына заңмен кепілдік беріледі», - деп көрсетіліп, бекітілген¹. Қазақстан Республикасы Конституциясының 26-баптың конституциялық ережелері Қазақстанның тиісті заңнамасында, атап айтқанда – Қазақстан Республикасының азаматтық кодексте, Мемлекеттік мүлік туралы Қазақстан Республикасының Заңында, Жер кодексінде, Бәсекелестік туралы Қазақстан Республикасының Заңында және т.б. егжей-тегжейлі түсіндіріледі, реттеледі және айқындалады [1, 226 б.].

Қазақстан Республикасының азаматтық кодексінің 1046 бабында «Өсиет» ұғымына анықтама берген², яғни Азаматтың ол қайтыс болған жағдайда өзіне тиесілі мүлікке билік ету жөнінде өз ықтиярын білдіруі өсиет болып танылады.

Сонымен қатар, Мұрагерлік туралы заңнаманы біркелкі қолдану мақсатында Қазақстан Республикасы Жоғарғы Сотының қаулысында³ мұрагерлік туралы заңнаманы біркелкі

қолдану мақсатында ережелерде қамтылған. Қазақстан Республикасында өсиетті міндетті түрде толық әрекет қабілеттілігі бар азамат, жазбаша нысанда нотариалды куәландырады. Өсиет бұл біржақты мәміле. Яғни толық әрекет қабілеттілікке ие тұлға өзіне тиесілі мүлікке өз еркімен ықтиярын білдіру болып табылады.

Шет мемлекеттерде мұрагерлік құқықтың өсиет бойынша негізі қалай жүзеге асатынын қарастырайық. М.Ю. Барщевскийдің айтуынша өсиет - бұл мәміле, яғни бір тұлға оны жүзеге асырады, тек осы тұлғаның ерік білдіруі және жеке өзінің жүзеге асыруы болып табылады [2].

К.Б. Ярошенконың зерттеуінше, өсиет қалдырушы тарап ретінде бірнеше тұлғалардың болуы жалпы өсиеттің біржақты мәміле ретінде танылуына сәйкес келмейді, дейді, себебі өсиет қалдырушыны тірі кезінде өзіне тиесілі мүлікке билік етуі мен мүліктің тағдырына қатысты билікті өзгету мүмкіндіктерін шектейді деп қорытындылайды [3].

Шет мемлекеттерде ерлі-зайыптылардың бірлесіп жазатын өсиеті және өзара өсиет түрлері қарастырылады екен. М.И. Амиров «Ерлі-зайыптылардың бірлесіп жазған өсиет институты» мақаласында бірнеше мемлекеттердің, соның ішінде өсиетке қатысты Германия Азаматтық Жинағында өсиетті жазудың жекелеген екі ұғымның бар екенін қарастырған, олар: өсиет және бірлесіп жазатын өсиет [4]. Және осы өсиеттің екі түрінің бірін, яғни тұлғалар тірі кезінде өзіне тиесілі мүлікке өкім ету 57% ерлі-зайыптылар бірлесіп жазатын өсиет жүзеге асады екен. Бұл деген сөз, өсиет жазамын деп келген тұлғаларды жартысынан көп бөлігі жай өсиетке қарағанда, яғни бір-

¹ Қазақстан Республикасының Конституциясы 1995 жылы 30 тамыздареспубликалық референдум қабылдан- ды // Электрондық ресурс: <http://adilet.zan.kz/rus/docs/K950001000>

² Қазақстан Республикасының Азаматтық Кодексі 1999 жылғы 1 шілдедегі № 409 // Электрондық ресурс: <http://adilet.zan.kz/kaz/docs/K990000409>

³ «Соттардың мұрагерлік туралы заңнаманы қолдануының кейбір мәселелері туралы» Қазақстан Республикасы Жоғарғы Сотының 2009 жылғы 29 маусымдағы № 5 Нормативтік қаулысы. // Электрондық ресурс: <http://adilet.zan.kz/kaz/docs/P090000055>

жақты мәмілеге қарағанда, екіжақты мәміле бойынша, ерлі-зайыптылардың бірлесіп жазатын өсиеті екен. Дегенменде, бірлесіп жазатын өсиеттің жарамсыз деп танылуының нақты тәсілдері қарастырылмаған. Германия Азаматтық Жинағында бірлесіп жазатын өсиеттің екі түрі қарастырылған екен. Олар: өзара байланысты және өзара байланысты емес. Өзара байланыстылықпен бірлесіп жазылатын өсиетте ерлі-зайыптылар бір-біріне өздеріне тиесілі мүлікке өкім жасамайды, және сәйкесінше, өсиеттің өзара байланысты түрінде ерлі-зайыптының бірінің жазған өсиетінің жарамсыздығы мен өсиетті өзгертуі, келесі бірінің өкімінің жарамсыздығына әкеп соғады.

Ерлі-зайыптылардың бірлесіп жазған өсиетінің тоқтатылуының екі тәсілі қарастырылған, бірі – ерлі-зайыптыларының бірінің қайтыс болғанға дейін некелерін бұзуы болса, екіншісі - ерлі-зайыптылардың бірінің өсиетін орындауы болып табылады.

Бұдан басқа, Д.Ю. Степановтың айтуынша, бірлескен өсиет, жеке тұлғаның өзі жеке өзіне тиесілі мүлікке өкім жасаудың және неке шартының орнын баспайды, бірақ белгілі бір мағынада екі құжаттың қызметтерін біріктіреді және кеңейтеді [5]. Шын мәнінде, осыған байланысты сұрақтар көп. Егер ерлі-зайыптылар неке шартын жасасқан жағдайда және онда кейбір мүліктердің тағдыры шешілсе, және 20 жылдан кейін осы мүлікке қатысты мүлдем басқа бірлесіп жазған өсиет бойынша өкім қалдырса, қалай жүзеге асады, сонымен қатар бірінші мүлік ерлі-зайыптылардың әрқайсысының меншігі болып, кейіннен ортақ бірлескен меншік бойынша даулай алатын мүлік болса, бірақ ерлі-зайыптылар осы мүлікті әрқайсысының меншігі ретінде өкім қалдырып билік етсе қалай болмақ?!

Англия мен Америка Құрама Штаттарында ерлі-зайыптылардың бірлесіп жазған өсиетімен қатар, және өзге де тұлғалардың арасында өзара жазылатын өсиетте қарастырылады екен. Онда бірнеше тұлғалар өздеріне бірнеше міндеттемелерді алады. Англияда матростар (не теңізшілер) 14 жастан бастап өсиет қалдыруға құқығы бар ереже сақталған [6]. Біздің Отандық заңнамаға сәйкес, толық әрекет қабілеттілі бар есі дұрыс азамат, яғни 18 жастан бастап өсиет қалдыруға құқығы бар.

П. Крашенинников мұрагерлікке қатысты мақаласында өсиетті бірлесіп жазатын ерлі-зайыптылар өзара келісе отырып, келесі салдарды анықтауға құқылы екенін айтады:

- ерлі-зайыптылардың ортақ мүлкін, сондай-ақ олардың әрқайсысының меншігін кез-келген тұлғаға мұраға қалдыра алады;

- мұрагерлердің тиісті мұралық массасына сәйкес үлесін кез келген жолмен нақтылау;

- егер мұраға қалдырылатын мүлік анықталып ол үшінші тұлғалардың құқықта-

рын бұзбаса, ерлі-зайыптылардың әрқайсысының мүлкіне кіретін мүлікті анықтау;

- ерлі-зайыптылар себептерін түсіндірместен, заң бойынша мұрагерлердің бірін, бірнеше немесе барлығын мұрадан айыруға құқылы;

- ерлі-зайыптылардың бірлескен өсиетіне басқа да заңға қайшы емес өсиет бойынша өкімдерді енгізеді [7]. Сонда ерлі-зайыптылардың бірлесіп жазатын өсиет кезінде сақталатын негізгі ережелер мен тәртібін жіктеп қарастырған.

Сонымен қатар, П. Крашенинников «Бірлесіп жазатын өсиет» терминімен қатар «ортақ өсиет», «өзара өсиет», «қарама-қарсы өсиет» терминдері қолданылады. Мұндай өсиеттің біліктілік белгілері - өсиет қалдырушылардың өсиет өкімдерінің өзарасипатқа ие, мұрагерлер ретінде өсиет қалдырушылар ғана емес, сонымен қатар үшінші тұлғалардың, мұра қалдырушылардың өсиет өкімдеріне өзара тәуелділігін айтқан [7]. Шын мәнінде, біздің ойымызша да бұл ерлі-зайыптылардың бірлесе отырып, ортақ шешімге келіп өздеріне тиесілі мүлікке өз еріктерімен өкім жасауы болып табылады.

Бірлесіп жазатын өсиеттің құқықтық табиғатын және олардың түрлерін анықтау үшін ерлі-зайыптыларының келісіміне байланысты бірлесіп жазатын өсиеттерінде неміс классификациясын ескерген жөн:

бір уақытта бірлесіп жазатын өсиет, мазмұны бойынша өсиет қалдырушылар өзара келіспей өздеріне тиесілі мүлікке өкім жасауы;

өзара бірлесіп жазылатын өсиет, өзара сипатқа ие өкім (яғни бір-бірінің пайдасына жасалған), бірақ ерлі-зайыптылардың әрқайсысы еркін өзгерте алатын өзара бірлескен өсиет;

өзара тәуелді бірлескен өсиет, мұнда өкімдері өзара, ал ерлі-зайыптылардың біреуінің өкімінің жарамдылығы екіншісінің өкімінің жарамдылығында болады.

Ерлі-зайыптылардың өзара тәуелді бірлескен өсиеті тек Германияда ғана емес, сонымен қатар басқа елдерде, мысалы, Эстония, Израильде де белгілі және өзара өсиеттен өзгешелігі, егер олар ерлі-зайыптылар бір-бірінің пайдасына өзара өсиет жасаған болса немесе артында қалған тірі ерлі-зайыптылардың біріне мұрасы өтетін басқа адамды анықтаса, өкім басқа жұбайдың өкімінсіз жасалмауы керек екен.

Бірлесіп жазатын өсиетті тек ерлі-зайыптылардың (некені тіркеген адамдар) ғана жазуға құқылы болғандықтан, онда олардың арасында некелік қатынастардың бұзылуынан автоматты түрде бірлесіп жазатын өсиеттің күші тоқтатылады.

Германияда ерлі-зайыптылардың бірлесіп

жазатын өсиетінде өсиеттік бас тартуда қарастырылуы мүмкін. Егер ерлі-зайыптылар қайтыс болған ері не жұбайының артында тірі қалған ерлі-зайыптылардың бірі қайтыс болғаннан орындалатын, кейін өздерінің ортақ өсиет бойынша өсиет қалдырған болса, онда бұл басқа жолмен дәлелденбесе, өсиеттік бас тартылушығатірі қалған жұбайы қайтыс болғаннан кейін ғана жүктелетін болады деп болжануы керек.

Америка Құрама Штаттары мен Англияда бірлескен өсиеттерді ерлі-зайыптылар ғана емес, сонымен бірге кез-келген адамдар, мысалы, бизнес серіктестер де жасай алады. Заңнама бойынша және олардың түрлеріде қарастырылған - өзара (қарама-қарсы) өсиет. Мұндай өсиеттер кез келген уақытта өсиет қалдырушылардың бірінің өтініші бойынша жойылуы мүмкін, бірақ егер олардың кем дегенде біреуі қайтыс болса, екіншісі үшінші тараптардың пайдасына өсиет өкімін орындауға міндетті, егер ол өз пайдасына жасалған өкімді пайдаланған жағдайда. Бұл жағдайда тараптар келісе отырып, екіжақты мәміле арқылы өздеріне тиесілі мүлікті бір-біріне өзара міндеттеме жүктей отырып қалдыруы қарастырылған.

Сонымен, бірнеше мемлекеттердің өсиет бойынша ережелерін қарастырғанда, біздің отандық заңнамада қарастырылмаған бірлескен өсиет не ерлі-зайыптылардың бірлесіп жазатын өсиеті, өзара өсиет, ортақ өсиет, бір-бірінің пайдасына жасалатын өсиет, өзара өсиет ережелеріне қысқаша сипаттама жасадық. Дегенменде бұл ережелердің өзіндік тиімді жақтарымен қатар, шет мемлекеттерде қолданыста болса да, көптеген әлі де зерттелмеген тұстары бар екенін білдік және осыған қатысты көптеген сұрақтар бар. Атап айтқан-

да, ерлі-зайыптылар тірі кезінде бірлесіп жазған өсиет бойынша мүмкін болатын мұрагер, соттың шешімімен лайықсыз мұрагер болып табылса, бірақ өсиет қалдырушылар тірі кезінде оны кешіргені туралы, егер өсиетте ол туралы жазылмаса дәлелдеу қиын?! Мұрадағы міндетті үлеске құқығы бар мұрагерлердің құқықтары өсиет жазу барысында ескеріледі ме, ерлі-зайыптылардың бірлесіп жазатын өсиетінде олар мұрагерлерге талап қоя алады ма? Ерлі-зайыптылардың бірлесіп жазатын өсиеттерін құпия өсиет арқылы жүзеге асыра алады ма және т.б. Қолданыстағы Отандық заңнамаға сәйкес өсиет бойынша ережелерді шет мемлекеттердің өсиет бойынша ережелерімен салыстырмалы түрде қарастыратын болсақ, онда, біздің заңнама бойынша өсиет бұл біржақты мәміле. Мұрагерлік құқықтық қатынастардың өсиет институтын жетілдіру мақсатында ерлі-зайыптылардың бірлесіп жазатын өсиетін Отандық заңнамаға енгізсек, қаншалықты жеке өзі жазатын жеке тұлғаның өзіне тиесілі мүлікке қатысты өкім жасау құқығы шектеледі. Біздің ойымызша, егерде некеде тұрған ерлі-зайыптылар ортақ бірлескен меншігіне қатысты не ерлі-зайыптылардың әрқайсысының меншігіндегі мүлікке қатысты ортақ өкім жасаса, өздеріне тиесілі мүлікке қатысты билік ету өкімі шектелмейді. Және шет мемлекеттерде қарастырылатын бірлесіп жазатын өсиет, яғни ерлі-зайыптылардың бірлесіп жазатын өсиеті, жеке тұлғаның өзіне тиесілі мүлікке өкім жасаудың, яғни ол біржақты мәміле - өсиеттің және неке шартының орнын баспайтын, бірақ белгілі бір мағынада екі құжаттың қызметтерін біріктіретінін және кеңейтетінін құжат ретінде кең мағынада түсінуге болады.

ӘДЕБИЕТТЕР

1. Қазақстан Республикасы Конституциясы. Ғылыми-практикалық түсіндірме. – Астана, 2018. – 664 б.
2. Барцевский М.Ю. Наследственное право. М., 2006. С. 56.
3. Комментарий к части третьей Гражданского кодекса Российской Федерации / Под ред. А.Л. Маковского, Е.А. Суханова. М.: Юрист, 2002. С. 80.
4. Амиров М.И. Институт совместного завещания супругов // <http://отрасли-права.рф/article/16333>
5. Степанов Д.Ю. Совместное завещание – удобная, но «сырая» новинка от чиновников <https://la-advokat.ru/blog/zakon-o-sovmestnom-zaveshchani/>
6. Краткий курс по наследственному праву [https://books.google.kz/books?id=nPeuDQAAQBAJ&pg=PA94&dq=совместное + завещание + супругов + в + АНГЛИИ &hl=ru &s=X &ved=0ahUKEwi9lIKchKLnAhWKxcQBHYUqAIEQ6AEIJzAA#v=onepage&q=-совместное%20завещание%20супругов%20в%20АНГЛИИ&f=false](https://books.google.kz/books?id=nPeuDQAAQBAJ&pg=PA94&dq=совместное+завещание+супругов+в+АНГЛИИ&hl=ru&s=X&ved=0ahUKEwi9lIKchKLnAhWKxcQBHYUqAIEQ6AEIJzAA#v=onepage&q=-совместное%20завещание%20супругов%20в%20АНГЛИИ&f=false)
7. Наследство по-новому: Павел Крашенинников представил новую книгу // <https://pravo.ru/story/211934/>

REFERENCES

1. Қазақстан Республикасы Конституциясы. Fylymi-praktikalyq tysindirme. – Astana, 2018. – 664 b.
2. Barshhevskij M.Ju. Nasledstvennoe pravo. M., 2006. S. 56.
3. Kommentarij k chasti tret'ej Grazhdanskogo kodeksa Rossijskoj Federacii / Pod red. A.L. Makovskogo, E.A. Suhanova. M.: Jurist, 2002. S. 80.
4. Amirov M.I. Institut sovmestnogo zaveshhanija suprugov // <http://otrasli-prava.rf/article/16333>
5. Stepanov D.Ju. Sovmestnoe zaveshhanie – udobnaja, no «syraja» novinka ot chinovnikov <https://la-advokat.ru/blog/zakon-o-sovmestnom-zaveshchanii/>
6. Kratkijkursponasledstvennomupravu <https://books.google.kz/books?id=nPeuDQAAQBAJ&pg=PA94&dq=sovmestnoe+zaveshhanie+suprugov+v+ANGLIJ&hl=ru&s=X&ved=0ahUKEwi9IIKchKLnAhWKxcQBHYUqAIEQ6AEIJzAA#v=onepage&q=sovmestnoe%20zaveshhanie%20suprugov%20v%20ANGLIJ&f=false>
7. Nasledstvopo-novomu: Pavel Krashenninnikov predstavil novuju knigu // <https://pravo.ru/story/211934/>

УДК 34:001.83(100)

СОВРЕМЕННЫЕ МОДЕЛИ ОРГАНИЗАЦИИ ЗДРАВООХРАНЕНИЯ: ПРОБЛЕМЫ ПРАВОВОГО РЕГУЛИРОВАНИЯ

Тайторина Бинур Адамовна

Профессор кафедры Медицинского права Казахского национального
медицинского университета имени С.Д.Асфендиярова, доктор юридических наук,
Республика Казахстан, г.Алматы; e-mail: binur.a@mail.ru

Богатырева Лидия Башировна

Заведующая кафедрой Медицинского права Казахского национального
медицинского университета имени С.Д.Асфендиярова, магистр юридических наук,
Республика Казахстан, г.Алматы; e-mail: bogatyreva.l@kazntu.kz

Байсалова Гульзира Тургеновна

Профессор Евразийской юридической академии имени Д.А.Кунаева,
кандидат юридических наук, Республика Казахстан,
г.Алматы; e-mail: gulzira_06041967@mail.ru

Ключевые слова: медицина; здравоохранение; право; правовое регулирование; система; аналитика; информационные технологии; модернизация.

Аннотация. В статье исследуется проблематика организации систем здравоохранения в Республике Казахстан и зарубежных странах. На основе общих и специальных научных методов рассмотрены мировые модели организации здравоохранения: социально-страховая, государственная (национальная) и частная (рыночная). В современный период исследуемые модели здравоохранения используются в странах мира в различных модификациях в зависимости от исторических особенностей и специфики реформирования. В исследовании приведены наиболее эффективные образцы правового регулирования общественных отношений в сфере здравоохранения, дана характеристика положительных и отрицательных сторон каждой модели. Отмечено, что важнейшим фактором эффективной реализации законодательных норм является соответствующий уровень финансирования.

Рассмотрение мирового опыта организации здравоохранения позволило обобщить анализ практики казахстанской модели здравоохранения, претерпевшей за время своего существования всевозможные реформы. За годы независимости Республики Казахстан система здравоохранения модифицировалась в ипостаси трех моделей: бюджетной, бюджетно-страховой, программно-бюджетной с элементами платной медицины на всех этапах реконструкции.

В результате исследования проблемы сделаны выводы о необходимости совершенствования правового регулирования в сфере здравоохранения Республики Казахстан, приведения законодательства в соответствие с международными стандартами, имплементации апробированного опыта зарубежных стран в практику правовой регламентации системы казахстанского здравоохранения.